

Avrupa Birliği Vize Serbestisi Yol Haritası kapsamında, Ülkemizin taraf olduğu uluslararası hukuk mevzuatına dahil edilmek üzere çalışmalar sürdürülen sözleşmelerden birisi de “Çocuk Nafakası ve Diğer Aile Nafaka Türlerinin Uluslararası Tahsiline İlişkin Sözleşme”. 5-23 Kasım 2007 tarihleri arasında düzenlenen 21. Lahey uluslararası Özel Hukuk Konferansı sırasında imzaya açılan ve Avrupa Birliği'nin kurum olarak taraf olduğu 38 sayılı Sözleşmeye beyan yolu ile katılmak mümkündür.

Söz konusu Sözleşme, halihazırda nafaka işlemlerinin yürütülmesinde esas alınan 20 Temmuz 1956 tarihli Nafaka Alacaklarının Uluslararası Tahsili Hakkında New York Sözleşmesi ve 2 Ekim 1973 tarihli Nafaka Yükümlülüğü konusundaki Kararların Tanınması ve Tenfizine İlişkin Lahey Sözleşmesi'ne göre bazı farklı düzenlemeler getirmektedir. Bu yeniliklerin belli başlıları şunlardır:

1- 1956 tarihli Sözleşme tartışmasız üstsoy, altsoy ve eşe karşı nafakaları korumaktadır. 2007 tarihli Lahey Sözleşmesi de kural olarak çocuklara yönelik nafakalar için ihdas edilmiştir. Ancak akît devletler sözleşme hükümlerini aile hukuku veya muhtaçlıktan kaynaklanan diledikleri nafaka türlerine teşmil edebilecek, böylece bu devletler arasında kabul edilen nafaka türleri için de Sözleşme hükümleri geçerli olacaktır.

2- Mevcut uygulamada acil haberleşmeler için elektronik posta veya faks kullanılsa da esas olan resmi yazışmadır. 2007 tarihli Lahey Sözleşmesinde ise merkezi makamlar arasındaki iletişimin en hızlı ve masrafsız yolla yapılacağı düzenlenmiştir. Ancak bu iletişim yolunun hangisi olduğu somutlaştırılmamıştır. Bu sebeple ödeme veya borç teyidi, dosyanın kapatılması, onaylı belge gönderimi gibi konularda resmi yazışma dışında muteber bir hızlı haberleşmenin nasıl yapılacağı açık değildir. (Lahey Konvansiyonu Genel Sekreter Yardımcısı Christophe Bernasconi, “Türkiye'nin e-Devlet girişimleri ve bunların uygulanması ile ilgili etkileyici performansı göz önüne alındığında, Lahey Konvansiyonu Daimi Bürosu doğal olarak Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, İnternet Geliştirme Kurulu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, İstanbul Bilgi Üniversitesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku Enstitüsü gibi Türkiye'deki ilgili kurumlarla iletişime geçmekte ve bu kurumların bu önemli projeye katkılarını rica etmektedir.” ifadelerini kullanmıştır.)

3-1956 tarihli Sözleşmeye göre borçlunun bulunduğu ülkenin babalık davası açma yetkisi bulunmamaktadır. 2007 tarihli Lahey Sözleşmesi ise, talep edilen devletin merkezi makamına gerektiğinde soybağının tespiti davası açma yetkisi tanıyarak işlemin kesin olarak sonuçlandırılmasını amaçlamıştır. (Örneğin Hollanda mevzuatında nafakaya hükmedebilmek için evvela babalık ilişkisinin kanıtlanması gerekli değildir. Davacı DNA testi yaptırmayı kabul ettiğinin

One of the conventions under the European Union Freedom Visa Roadmap, which Turkey is a party of, and the works on which are underway for being added to the international law legislation, is “The Convention on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance”. States were given the opportunity to accede by declarations to 38 conventions, opened for signature at the 21st the Hague International Private Law Conference, held from 5th to 23rd November 2007, to which the European Union is a party as an organisation.

This Convention introduces certain different regulations, under the New York Convention on the Recovery Abroad of Maintenance, of 20 July 1956 and The Hague Convention of 2 October 1973 on the Recognition and Enforcement of Decisions Relating to Maintenance Obligations, which are taken here as a basis for conducting maintenance procedures. Some of these innovations are:

1- The 1956 Convention undoubtedly protects maintenance to ascendants, descendants and the spouse. The 2007 Hague Convention has also in principle been concluded for child support. However, the contracting states will be able to adapt the provisions of the convention to any types of maintenance arising out of family law or dependency, in this way the provisions of this Convention shall apply for the types of maintenance, agreed upon between these states as well.

2- In this implementation, urgent communications can be transmitted via e-mail or fax, but only the official correspondence shall be counted as essential. The Hague Convention of 2007 provides that communication between central authorities shall be conducted in the fastest and in the least expensive way. But the exact way is not specified. For this reason, on subjects such as confirmation of payment or debt, closing the file, sending of a certified document, it is not clear how is a binding swift communication going to be made.

(The Secretary-General of the Hague Conference on Private International Law, Christophe Bernasconi, said “Taking into consideration the electronic State attempts of Turkey, and its impressive performance concerning its application, the Permanent Bureau of the Hague Convention naturally communicates with institutions in Turkey, such as the Ministry of Transport, Maritime Affairs and Communications, Internet Development Board, Information Technologies and Communications Authority, Istanbul “Bilgi” University and the Institute of Technology and Law, and the Bureau requests their contributions to this important project”.)

3 - According to the 1956 Convention, the state of location of the debtor has no right to bring a paternity case. The Hague Convention of 2007 gives to the Central

beyan etmiş, davalı buna yanaşmamış veya davaya hiç cevap vermemişse Hollanda mahkemeleri nafakaya karar verebilmektedir.)

4- 2007 tarihli Lahey Sözleşmesinde, nafaka kararını almaya yetkili mercii'nin yer bakımından yetkisi 1973 tarihli Sözleşmeye göre daha ayrıntılı düzenlenmiştir. Çocuklara yönelik nafakalar dışında, tarafların yetki anlaşması yapmasına imkan veren Sözleşme kapsamında korunacak nafakalar, belirlenen yetki kurallarına göre salahiyyetli devlet makamlarınca alınmış olmalıdır. Aksi hâlde, tanıma ve tenfiz başvurusu reddedilebilir.

5- Mevcut uygulamada merkezi makamlar, nafaka kararının iç hukuka göre tanıma ve tenfiz şartlarını taşımaması veya borçlunun ekonomik durumunun icra takibinin semeresiz kalacağı izlenimini vermesi halinde tenfiz sürecini hiç başlatmamaktadır. Ancak 2007 tarihli Lahey Sözleşmesi, tanıma ve tenfiz sürecinde merkezi makamların yetkisini daraltarak başvuruların kayda alınıp derhal tenfiz işlemini yapacak merciiye gönderilmesi yükümlülüğü getirmiştir. Öyle ki bu hususta seçimlik usul dahi düzenlenmiştir.

6- Nafakaya ilişkin idari kararların tanınıp tenfiz edilmesi 1973 tarihli Sözleşmeye göre de mümkündür. Ancak hukukumuz açısından nafaka alacağı sadece mahkeme kararı ile ihdas edilebileceğinden, 1973 tarihli Lahey Sözleşmesi'nin bu konuda redde cevaz veren 5. maddesine dayanarak, Ülkemiz kamu düzeni gerekçesiyle bu uygulamayı benimsememiştir. Ancak 2007 tarihli Lahey Sözleşmesine göre, idari kararlarla öngörülen nafakalar için tanıma ve tenfiz yapılmayacağına yönelik bir çekince caiz olmadığından, açık bir çekinceyle desteklenemeyen uygulamamıza itirazlar ileri sürülebilmektedir. Hatta 2007 tarihli Sözleşme, daha da ileri giderek koşullarını dahi belirlemediği nafaka anlaşmalarına tanıma ve tenfiz imkanı getirmektedir. Ancak bu konuda Sözleşmeye çekince koymak mümkündür.

7- Mevcut uygulamada yazışma dili, talep edilen devletin resmi dilidir. Ancak kolaylık açısından özellikle İngilizce tercih edilmektedir. 2007 tarihli Lahey Sözleşmesi de, başvuru için gerekli belgelerin talep edilen devletin resmi diline tercüme ettirileceğine ilişkin hükümleri korumuş, ancak yazışma için bu dilin yanı sıra İngilizce ve Fransızca'yı geçerli kabul etmiştir. Bu iki dilden yalnız birine çekince koymak mümkündür.

8- 2007 tarihli Lahey Sözleşmesinin, örtüştüğü nispette 1956 tarihli BM Sözleşmesi, 1973 tarihli Lahey Sözleşmesi ve 15 Nisan 1958 tarihli Çocuklara Karşı Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınmasına ve Tenfizine İlişkin Lahey Sözleşmesinin yerine geçeceği; hukuki tebligat, hukuki istinabe ve hukuk usulüne ilişkin diğer Lahey sözleşmeleri için ise etkilemezlik kuralının geçerli olacağı açıkça düzenlenmiştir.

Authority of the Requested State the right to bring a paternity case to finalize the case. (e.g. under the laws of the Netherlands, in order to render a maintenance decision, it is not necessary first to prove the paternity relation. If the claimant declares his consent for a DNA test, the respondent refuses or does not respond to the case at all, the Dutch Courts have the jurisdiction to decide in favour of maintenance.)

4- In the 2007 Hague Convention, the jurisdiction of the authority to decide on maintenance is provided in a more detailed way in comparison to the 1973 Hague Convention. Except for child supports, maintenances protected under the Convention, which allows the parties to make a jurisdiction agreement, must be decided upon by the competent state authorities. Otherwise the application for recognition and enforcement can be rejected.

5- In this implementation, in the event that central authorities are of the opinion that the maintenance decision does not meet the recognition and enforcement conditions of the domestic law, that the debt execution proceedings shall bear no results, they shall not start the recognition process at all. The 2007 Hague Convention, however, has narrowed the power of central authorities in the recognition and enforcement process, by introducing the obligation to immediately register and forward the incoming applications to the authority designated for the enforcement process. Even an optional method has been provided in this regard.

6- Recognition and enforcement of administrative decisions for maintenance is also possible according to the 1973 Convention. In the legislation of Turkey, however, maintenance credit is only established by way of court decisions, therefore based on Article 5 of the 1973 Hague Convention, Turkey has not adopted this practice on the grounds of its public order.

Under the 2007 Hague Convention, however, there is no reservation option banning the recognition and enforcement of maintenances, provided for in administrative decisions, it is possible that objections are put forward against this practice of Turkey. The 2007 Convention went even further and introduced a recognition and enforcement option to maintenance agreements, even the conditions of which are not set out. It is possible, however, to make reservations to the Convention.

7- In this implementation the language of correspondence is the official language of the requested state. However English shall be preferred for simplicity. The 2007 Hague Convention has kept the provisions, concerning translation of the application documents into the language of the requested state, but it has also adopted English and French in addition to that language. It is possible to make reservations only to one of these two languages.

8- The 2007 Hague Maintenance Convention replaces the 1956 UN Convention, the 1973 Hague Convention and the Hague Convention of 15 April 1958 concerning recognition and enforcement of decisions relating to maintenance obligations towards children. The Convention does not effect the Hague Conventions on the service abroad of judicial and extrajudicial documents in civil and commercial matters, on civil procedure, and on the taking of evidence abroad.